

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Преплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлежства, а за све друге преплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за полицијског писара прве класе Управе вароши Београда Драгутина Марића, полицијског писара исте класе среза моравичког, — по молби, и

за полицијског писара друге класе Управе вароши Београда Живка Сарамандића, полицијског писара исте класе среза грузанског, — по молби.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 1. новембра 1906. г. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за полицијског писара прве класе среза грузанског, са платом коју је и до сада имао, Петра Филиповића, полицијског писара исте класе среза трнавског, — по молби;

за полицијског писара прве класе начелства округа моравског Мијаила Милићевића, полицијског писара исте класе среза ресавског, — по потреби службе;

за полицијског писара прве класе среза пожаревачког Симу Николића, полицијског писара исте класе среза млавског, — по молби;

за полицијског писара прве класе среза зајечарског Марка Зарића, писара исте класе у пенсији;

за полицијског писара прве класе среза лесковачког Мијаила Б. Јовановића, бившег средског писара;

за полицијског писара прве класе среза хомољског Душана Јанковића, полицијског писара исте класе Управе вароши Београда, по потреби службе;

за полицијског писара друге класе начелства округа подринског Луку Петровића, полицијског писара исте класе среза подгорског, — по молби;

за полицијског писара треће класе среза лесковачког Милана Петковића, полицијског писара исте класе среза темњишког, — по потреби службе;

за полицијског писара треће класе среза јабланичког Гаврила Николића, полицијског писара исте класе Управе вароши Београда, — по потреби службе;

за полицијског писара треће класе среза млавског Милана Глигоријевића, полицијског писара исте класе среза пожаревачког, — по потреби службе;

за полицијског писара треће класе среза трнавског Љубомира Богавца, полицијског писара исте класе среза зајечарског, — по потреби службе;

за полицијског писара треће класе среза темњишког Драгољуба Јосића, полицијског писара исте класе начелства округа подринског, — по потреби службе;

за полицијског писара треће класе среза ресавског Младена Живановића, полицијског писара исте класе начелства округа моравског, — по потреби службе;

за полицијског писара треће класе среза ресавског Спасоја Панића, практиканта среза кључког;

за полицијског писара треће класе среза моравичког Милована Чолића, свршеног правника;

за полицијског писара треће класе среза подгорског Алексу Поповића, учитеља школе осладишке.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 1. новембра 1906. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Александар Грујић, писар прве класе среза јасеничког, округа смедеревског, на основу §. 70. закона о чиновницима грађанског реда, — стави у пенсију која му по годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 1. новембра 1906. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је, да се:

Стојча Поповић, полицијски писар треће класе среза јабланичког;

Атанасије Павловић, полицијски писар треће класе среза лесковачког, и

Драгомир Куртовић, полицијски писар треће класе среза хомољског, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда, — отпусте из државне службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 1. новембра 1906. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, решено је:

да се Владимиру Антоновићу, полицијском писару треће класе среза ресавског, уважи оставка, коју је на државну службу поднео.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 1. новембра 1906. г. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О КРИВОКЛЕТСТВУ

и осталим кривичним делима ове врсте.

(с обзиром на прописе Гл. XXVII. Казн. Зак. Краљ. Србије од 29. марта 1860. год. §§ 266 до 276 закљ., и на прописе IX. Одељка Казн. Зак. за царство Немачко од 15. маја 1871. године §§ 153 до 163 закључно).

пише М. С. Ђуричић,
члан касационога суда

(НАСТАВАК)

б) Није од утицаја то, да ли је баш требало у конкретном случају извршити заклетву или не,³²⁾ главно је да је заклетва изузета од власти, у опште за те слу-

³²⁾ Биндинг с. 119, Лист с. 708, Хелшнер II 91.2

чајеве надлежне. Тада већ стоји дужност да се истинита заклетва положи.

Пример:

Извесна надлежна истражна власт држала је да ће сведок Б. за који дан да отпутује у Америку или да ће у скоро да умре. Она, према одредби § 111. крив. суд. пост. овога сведока на исказ закуне, а међутим доцније се покаже да исти сведок није ни хтео да путује или да и није био озбиљно болестан. Постојање деликта ова околност ни у колико неће изменити.

в) Исто тако свеједно је: да ли ће власт, која прима заклетву, сачињавати једно лице или какав колегијум; да ли се дотичним исказом прибавља доказ власти, која изузима заклетву или којој другој; да ли је то власт домаћа или страна; да ли је домицилирана у земљи или на страни.³³⁾

г) Овај елеменат изрично је прописан у § 154. нем. крив. зак., где се тражи: да је заклетва учињена пред којом влашћу, надлежном за примање заклетви, а у нашем закону тога нема. Међутим из самога правног појма деликта и осталих прописа закона, који се на њега односе, јасно је да је то тако и по нашем закону.

IV. Лажност исказа

Исказом, који је елеменат деликта, има увек да се утврди каква истина из унутарњег живота човечијег. То може бити: опажање каквога факта и на томе основано знање или незнање, или вероватноћа какве истине, или излагање туђих или сопствених опажања, или каква одлука, какво расуђивање, одрицање знања каквога факта, или тврђење да се не зна више или боље, него што је исказано.

Дужност ка истини захтева да исказ о овим унутарњим истинама потпуно одговара унутарњем доживљају. Ако је то тако, онда је исказ истинит, јер истина коју прави исказ мора да садржи, састоји се у тачном понављању унутарњег доживљаја. У овоме се поклапају појмови о правом и истинитом исказу (Echt und wahr) т. ј. прави исказ без ове истине не може се ни замислити. Ну, ако се унутарње истине и. пр. састоји у каквом опажању и сведок је убеђен, да је видео извесну личност како из једне куће излази, то је његова сведочка дужност да то тако и потврди, како је видео, ма како се он у томе варао. Ако се он на такав исказ и закуне, исказ је прав и заклетва је чиста, али неистинита. (Der Eid ist „rein und nicht mein“)³⁴⁾

Лажност исказа може постојати у разним облицима. У главном ова лажност може бити двојака, и то:

а) У погледу на личност онога који се заклиње, и

б) У погледу на садржину исказа.

Искази лажни по садржини могу бити:

1) Прави (Echt), т. ј. исказ одговара индивидуалноме опажању или мњењу до-

тичнога лица, али не одговара стању ствари (субјективно прав, објективно лажан).

2) Неправ или лажан, ао односно ствари истинит, т. ј. исказ не одговара индивидуалноме опажању или мњењу дотичнога лица, али потпуно одговара стању ствари (субјективно лажан, објективно истинит).

3) И субјективно и објективно лажан, т. ј. нити одговара индивидуалноме опажању или мњењу дотичнога лица нити правом стању ствари.

Прећи ћемо на даље излагање ових исказа, и то:

а) Искази лажни у погледу на личност учиниоца.

Овакви лажни искази, односно лажне заклетве парничара, не могу бити елементарни кажњивог кривоклетства. Тако в. пр. кад Б. дође суду на рочиште одређено за заклетву А. и у место А. положи, овоме понуђену или враћену заклетву, онда Б. не чини кривоклетство по томе, што њему није ни понуђена ни враћена заклетва, већ само А. Овде Б. није повредио заклетву, кад је суштина деликта и он би могао одговорати само за друго које кажњиво дело, као за дело из § 149. казн. зак. (или из §§ 271. и 272. нем. казн. закона³⁵⁾).

То исто важи и за исказе сведока и вештака, који би били лажни у овоме погледу. Тада не би стојала дужностна заклетва дотичнога лица, јер лице, које даје овакав исказ и није сведок, односно вештак, већ сасвим друго лице. У овоме случају, наспрам овога лица могло би стојати дело истуна из § 360. т. 1. казн. закона.

Ови случајеви више су предмет теоријске расправе, а Бог зна какве практичне вредности, они немају, пошто практички долазе у врло ретка изузећа.

б) Искази лажни у погледу на садржину.

Ови искази по правилу могу бити елементарни деликта.

1. Искази прави а објективно неистинити.

Ова прва група лажних исказа по садржини, на сваки начин, као што је већ раније напоменуто, не даје елементарно хитног кривоклетства (предвиђеног у прописима §§ 266 и 267. с. к. з. и §§ 153 и 154. н. к. з.), већ би они само у извесном случају могли бити предмет нехитнога кривоклетства. Са овога разлога о њима ћемо доцније говорити.

2) Искази субјективно лажни а објективно истинити.

Та околност, што лажно учињени исказ одговара правоме стању ствари, дакле објективно садржи истину, ни у колико не мења значај лажности исказа у кривично-правном погледу.

Као што је напоменуто, деликт се састоји у повреди законом прописане дужности за исказивање истине. Ова повреда

сигурно стоји кад је онај који се заклиње, дао исказ хитно противно своме опажању, знању, уверењу или мишљењу. Не треба губити из вида, да је главно то, што је учинилац хитно дао лажан исказ, а споредно је, што се усљед заблуде учиниоца овај његов лажни исказ поклапа са стварним током или стањем ствари, које је он држао да није такво.

Истинитост исказа мора се увек ценити са гледишта онога који се заклиње, а истина у овоме смислу, то је оно што одговара његовоме знању. Тако сведочка је заклетва лажна, чим се збиће на које је положена, по схватању тога сведока није збило или се збило друкчије него што је он тврдио; вештакова је заклетва лажна, чим је он дао исказ противно своме уверењу или схватању, ма да би дато мњење стварно било тачно.³⁶⁾

Исто тако исказ је лажан и онда, када учинилац тврди, да он зна извесан факат а он га не зна, па ма тај факат у истини и постојао.

У осталом овде ћемо навести следеће речи Биндинга:

„Мора се рећи да је то једна од најчудноватијих заблуда криминалне доктрине, кад се учио, па се још и данас учи, да се позивање на Бога, као силу вечне истине, мирно може сложити са свесно учињеном лажном сведочењем, само ако ова случајно објективном стању ствари одговара, и да овај случај ослобођава кривоклетника од учињенога неправа и казне. Одржавање те заблуде; да субјективно лажна заклетва — није кривоклетство, у толико је загонетније, у колико се још у изворима канонског права садржи потпуно противан појам.“ (в. Биндинг стр. 115). (наставиће се)

О одговорности државе и чиновника према трећим лицима за штету, коју чиновник учини у вршењу званичне дужности.

(НАСТАВАК)

Али сви ови разлози пису довољни да оправдају поступак оних држава и мишљења оних писаца, који су против директне одговорности државе за штету, коју њени органи — чиновници — учине коме у вршењу поверене им јавне власти. Тако пре свега у теорији је превладало, као што је већ речено, мишљење, да државу репрезентују њени чиновници. Кад чиновник као државни орган врши јавну власт, онда је увек то држава која ради. Личност чиновника ступа у позадину.¹³⁾ И кад држављани имају права да у свему пространству захтевају од државе да она исправно врши јавну власт, кад је држава дужна свима грађанима дати потребну заштиту (в. чланове 9, 16., 23. нашег устава и § 15. грађ. зак.), онда се у случају повреде овога јавнога права грађана из тога рађа за оштећенога грађа-

³³⁾ Биндинг с. 119, Олсхаузен код § 153 п. 9. и код § 154 п. 2, Хелшнер II 912.

³⁴⁾ Тако Биндинг с. 115. и то је тачно.

Друга је ствар да ли овакав прави исказ може сачињавати деликт нехитнога кривоклетства.

³⁵⁾ Тако Олсхаузен код § 153. п. 12, Лист Л. И. с. 83; противно Биндинг с. 124, који тврди да је оваква заклетва једна од најлажних и енергично доказује њену кажњивост.

³⁶⁾ Тако: Олсхаузен код § 153 п. 4, Биндинг с. 122, Х. Мајер с. 726; противно Хелшнер, који узима да у овом случају стоји покушај.

¹³⁾ в. Delius, die Haftpflicht der Beamten стр. 9.

Унина приватно-правно потраживање да тражи од државе причињену му тиме штету. Најприроднији и најсигурнији пут да до остварења свога потраживања дође јесте судски пут. Административне власти нису погодне за извињање спорова оваке природе, јер би могле бити пристрасне, пошто би у главном имале да извињају некоректне поступке самих својих чиновника. Мишљење оних писаца који веле да држава не треба да одговара за поступке својих чиновника за то, што је она као фискус према државним органима треће лице (в. примед. 12), кога се поступци државе као највише власти ништа не тичу, погрешно стога, што држава као највиша власт и држава као имовинско-правни субјекат (фискус) нису две различне, једна од друге одвојене личности, већ је то једно исто лице (правно), једна иста држава, која као субјекат државне власти врши највишу власт, а као фискус ступа у имовинске одношаје. Наговари ли она на себе као носилац јавне власти какву приватно-правну обвезу на накнаду због недозвољене радње, то онда она има као фискус да плати ту накнаду¹⁴). Исто је тако неправедно одбијати одговорност државну због финансијских разлога. Јер пре свега потраживања накнаде штете од државе због недозвољених поступака чиновничких у вршењу јавне власти нису тако честа, те држава не би често накнаде плаћала. У земљама, у којима у првом реду држава за поступке чиновника одговора, није се показало да је државна каса отуда велике штете имала. С друге пак стране држава се може у много случајева наплатити од чиновника, због чијег је поступка накнаду штете платила. Поред тога кад би држава одговарала непосредно за поступке својих чиновника, онда би она већу нажњу обрађала на лица, која за чиновнике поставља и јавну им власт поверавава. Што се тиче навода, да ово питање долази у државно, а не у приватно право, ту се има напоменути, да то не може бити сметња да се оштећеноме даде накнада према прописима приватног права. Али у истини јавно-правне је природе само унутрашњи правни однос између државе и њених чиновника, а он са спорним питањем никакве везе нема.

Према свему овоме излази да је оправдан захтев да држава у првом реду одговара и за ону штету, коју њени чиновници коме нанесу у вршењу јавне власти. „Одговорност државна мора бити примарна а не субсидијарна. Оштећеноме треба да је могућно на најсигурнији и најјаростији начин доћи до заштите свога права. Противно је правичности упућивати оштећенога прво на чиновника, од кога се он, баш и кад би чиновник био осуђен, не би можда могао наплатити стога, што нема имовине, па га онда тек упућивати на онога, који је према њему — оштећеном — управо прави кривац против кога сада треба понова водити парницу“¹⁵). Сем тога кад би се усвојила субсидијарна одговорност државна, онда

би оштећени имао тешку и често неостварљиву дужност, да докаже до кога баш чиновника има кривице, што је штета наступила.

Овим су се питањем често бавили за последњих тридесет година зборови немачких правника. Тако је још 1871. године донесена била резолуција на збору, којом су се немачки правници изјаснили за директну одговорност државну. Па и на овогодишњем збору у Килу, на коме су били најчувенији правници немачки и аустријски, донесена је после исцрпних писмених и усмених реферата једногласна одлука, да држава има непосредно да одговара. У исто доба збор је изјавио жељу, да се у целој Немачкој ово питање једноставно регулише.¹⁶)

Б. Наше законодавство.

1.

1. Што се нашег законодавства тиче, у њему ово питање није јасно и једноставно регулисано. Ипак ја мислим да код нас држава не одговара за штету, коју чиновници учине вршећи поверену им јавну власт (в. бр. 3. под а.) Можемо сажаљевати што је то тако по нашем законодавству и желим да се то што пре измени, али позитивни прописи у нашем законодавству тако су јасни да је друкчије тумачење немогуће. Кад дакле чиновник нанесе коме штету отправљајући јавно правне функције државне, онда за ту штету он сам одговара. Ово моје мишљење изводим из ових законских прописа:

а. По чл. 28. Устава од 5. јуна 1903. год.: „Сваки Србин има право да непосредно и без ичијег одобрења тужи суду државне чиновнике и званичнике, као и председнике општина, кметове и општинске званичнике, ако су они у својем службеном раду повредили његова права“. Како се уставом у првом реду одређују јавно-правне функције државне и јавно-правни односи између појединаца и државе, то се онда и овај чл. 28. односи на повреду грађана поступцима чиновника у вршењу јавне власти. Из овога законског наређења излази да држава, упућујући оштећене да судским путем без претходног одобрења амнистарског траже од чиновника накнаду, од себе одбија одговорност за чиновничке поступке у вршењу јавне власти. Кад би држава хтела да сама одговара за поступке својих чиновника, онда не би имала потребе да оштећенога упућује на тужбу суду против чиновника, већ би она, исплативши штету, сама потрзала чиновника на одговор. У својој генералности овај уставни пропис тиче се истина и ових поступака чиновничких, којима би се вређала политичка права грађана, али тако исто и ових поступака чиновничких у вршењу јавне власти, који штету приватна права грађанска (на пр. право својине — чл. 16. устава). Иначе, да је законодавац имао на уму само политичка права, он би зацело то и рекао, а не би употребио

генералан израз „ако су они у својем службеном раду повредили његова права.“

б. Неоспорно је, да вршење правосуђа долази у јавно правне функције државне. За штету пак, коју би судија учинио кривицом у изрицању правде, држава не прима одговорност на себе, већ изрично упућује оштећенога на тужбу суду против судије, чијом је кривицом штета наступила, прописујући и нарочити поступак за извињање и суђење ових спорова. В. чл. 12—20 закона о судијама од 19. јануара 1901. године.¹⁷) И извршивање судских пресуда и решења је јавно-правна функција државна, али код нас за штету, која би отуда настала, одговара не држава, већ чиновник, коме је она вршење ове јавне власти поверила. В. §§ 500а, 502, 504 и сл. зак. о пост. суд. у грађанским парницама.

(наставиће се)

Д-р Д. Аранђеловић.

Постанак и развитак криминалне антропологије

Џезар Ломброзо

Стара пословица, по којој у свету нема ничег новог, може се потпуно применити на криминалну антропологију. Њени најважнији закључци, па чак и они који су нама на први поглед изгледали парадоксални, били су познати научницима од пре толико векова, а у неколико и самом народу. Познато нам је врло добро, да је још у најстаријем времену запажено, да се злочинци одликују ненормалним борама и асиметричним лицем, као и да су обично леваци и разроки.

Човек се мора узбудити, кад у Хамлету прочита ове ретке: има извесних људи, који од самог рођења притежавају неколико жалосних особина, за које не могу никако бити одговорни, пошто нису били у могућности да сами бирају своје порекло.

Још је Гардан обратио пажњу на особиту хитрину и енергију крадљиваца, на њихове упале и веома покретне очи и њихов искривљен или повијен нос.

За озбиљније и детаљније проучавање злочинаца и њихових карактера у последње време има се захватили: Томасону, Вилзону, Винслоу и Модслеју у Енглеској; Ловерњу и Дестину у Француској; Касперу и Бенедикту у Немачкој. Све што сам ја учинио, то је, што сам ранијим и њиховим закључцима, који тако рећи лебдијаху у ваздуху неопажени, додао нешто мало органског тела.

Држим да неће бити без интереса, ако изложим како сам ово постигао, и како ми је дошла прва идеја о овоме.

Год. 1870. изучавао сам неколико месеци осуђенике и болеснике у Павији и

¹⁷) У Немачкој а и другим државама постоје закони по којима држава непосредно накнађава штету овим осуђеним лицима, која би у поновном суђењу била за невине проглашена, као и онима, који су као невини издржали притвор за време истраге по кривичном делу. Закони од 1898 и 1904. год.

¹⁴) в. Gierke у н. д. стр. 159.

¹⁵) в. Delius у нав. д. стр. 10.

¹⁶) в. Österr. Ger. Ztng. бр. 37. од ове године стр. 293. и след.

поредио их са лешевима у циљу констатовања битне разлике између злочинаца и душевно оболелих, али без успеха. Једног децембарског јутра најћем изненада у лубањи једног разбојника читаву серију атавистичких аномалија, а нарочито једну велику јаму у задњем делу главе. Утисак, које су ове чудновате аномалије на мене учиниле, био је толико јак, да ми се решење проблема о природи и постанку злочинца појавило као ствар свршена: *карактери примитивних људи и животиња на нижем ступицу развитка и данас се репродукују.*

Изгледало ми је, да су и многи други факти ишли у прилог овој хипотези, нарочито у погледу психологије злочинаца: уобичајеност тетовирања и арга, затим бујне и пролазне страсти, несмотреност која иде до храбрости и храброст која прелази у кукавичлук и, најзад, леност која одговара страсти за игром.

Много доцније, год. 1884., изненађен Миздеовим случајем, код кога се атавистички карактери злочинца поклапаху потпуно са карактерима епилепсије, дошао сам до закључка, да се код злочинаца поред атавистичких аномалија сусрећу и патолошке. Тек тада појмио сам огромну важност извесних карактера, као што су: асиметрија лица и лубање, аномалије врата, несвестица, конвулзија, импулзивност која иде до болести, и дистракција која се граничи епилепсијом.

Нема спора, да би ови моји покушаји остали бесплодни, да није било компактне фаланге научника, међу којима бриљирају имена: Принса, Гарофала, Дрила, Ван-Хамела, Г-ђе Тарновски, Тарда, Лагасања, Нордау-а, Албанела, Максвела, Сомера, Пелмана, Листа, Лежена, Маро-а, Фериа, Ферара, Отоленги-а и Мањо-а, који су расплодили клицу, коригујући претеране и једностране закључке.

Научници ови доказали су, да не постоји само једна већ више врсте злочинаца, и да је за поједине врсте злочин одређен случајем, страху или болешћу. Они, после овога, сасвим умесно, истаклоше питање: да ли не би било правичније уде-сити законе према фактима, у место да се факти фалсификују према законима само с тога, да се не би узнемиравало спокојство оних, који се не хтедохе занимати новом науком?

Полазећи са овог гледишта, они напустише апстрактне формуле ради којих су се толики генијални људи бесплодно исцрпели, и закључише: да казну треба смањити у погледу инфамије и строгости, а увећати у погледу трајања и друштвене одбране.

Они у исто време обратилоше поглавиту пажњу превентивним мерама, помоћу којих се зло спречава на самом извору, као што су: борба против алкохола, заштита вапуштене деце и т. д. Они, најзад, сасвим умесно приметилише, да друштво, које већ трпи због извршеног злочина, не треба да троши и трпи за издржавање злочинаца по затворима за љубав једног теоријског принципа, у који у будуће нико неће веровати, и по коме је затвор врста новог крштења, које ће изгладити све погрешке и пороке.

И ако још не беху потпуно довршена, изложена истраживања изазвала су многобројне примедбе и критике.

— Ви и сувише злоупотребљавате усамљене факте у вашим дедукцијама, пребациваху ми многи одлични научници.

— Ако, н. пр. наиђете асиметрију лубање или ушију код извесног лица, ви се журите да из тога закључите лудило или злочин, који не стоје ни у каквом директном и извесном односу са сличним аномалијама.

Нисам порицао, да се и у људском кристалу може понекад наћи каква ненормална формација; нисам спорио, да је једна школа за душевне болести одређивала више пута на основу једне једине аномалије дијагнозу дегенеративног лудила, али сам у исто доба и доказивао, да су моје дедукције резултат масе посматраних факата, из којих неоспорно излази, да се аномалије у много већој сразмери сусрећу код злочинаца, но код поштених људи; да су усамљене аномалије за мене само један знак, једна музичка нота, од које се може добити акорд само тако, ако је у вези са осталим физичким или моралним нотама.

Примедбе и замерке друге врсте могу се поглавито свести у ово неколико речи: било је народа и времена када акти, које врше данашњи рођени злочинци, нису сматрани као злочини или преступи.

Ово нико не спори, али тако исто нико не може спорити, да се данас под злочинима и преступима подразумевају оне акције, које су одвратне нашем времену, и да према овоме рођеном злочинцу, као атавистичком створењу у већини случајева, ништа не смета да и даље репродукује акте који су били нормални за „дивље“ народе.

Још мање је основана примедба да се лица, која врше поједине преступе: браколоство, преваре у трговини и т. д. не сматрају као злочинци.

Лако је доказати, да поред рођеног злочинца или преступника, има и случајних, криминалоида, међу које спадају и ова лица, и да свагда и у свима природним појавима има *средњих прелазних од минимума ка максимуму, од ненормалног ка нормалном.*

Једна од најопаснијих замерака нашој науци јесте она, која тврди да наши радови иду на то да сруше казнени законик; да оставе потпуну слободу разбојницима и да поткопају основ људској слободи.

Они који ово тврде заборављају, да ми смањену индивидуалну одговорност замењујемо одговорношћу друштвеном, која је у сваком погледу много строжа и поузданија; они заборављају, да ми тражимо вечито затварање баш за ону групу злочинаца, чију одговорност редуцирамо. Савремено друштво одбацује ово вечито затварање у име теоријских принципа, али и по цену великих опасности.

Нова пенална средства, која ми предлагемо, искључују, признајем, инфамију, али и сами наши правници не мисле да је она преко потребна; они је сматрају

као једну атавистичку трансформацију — као остатак старе освете — која се губи из дана у дан. Ко би се, у осталом, усудио, да одбаци толике користи од нових пеналних средстава у накнаду за један гнусни осећај? Зар има неког, који још не појми, да наше време има за јеванђеље познату Стеелову максиму: „*Све познати, то је све опростити*“.

Наши противници боје се атептата на морал услед редуцирања поштовања и презрења, који су у тако тесној вези са актима зависним од слободне воље.

Пре свега, мало је неозбиљно придавати толику важност овој ствари само на основу једног контроверзног факта; нико, у осталом, не мисли да измењује осећаје, нити се ово, у опште, може постићи.

Критеријум заслуге неће се ни у колико изменити; ако се већина врлина и порока буде сматрала као последица молекуларне промене. Ко се не би дивио лепоти и онда кад би она била потпуно материјални и од људске воље независан феномен?

Узмите све криминалне антропологе; нико од њих неће стиснути руку једном зликовцу, нити изједначити кретена са генијем, и ако врло добро зна, да су глупост првог и интелигенција другог резултат организма.

Има, најзад, личности, које тврде, да је наша школа умрла одмах по рођењу. На ово оригинално тврђење, одговоримо им простим покретом атинског философа против оних који одрицаху егзистенцију покрета. Чудновати су, доиста, мртваци који су до сада у три маха потпуно обнављали свој пут, усвајајући истину и онда кад је она ишла против њих; који не засташе ни часа да се одморе на побраним лаворикама; који су сваке године изназилазили нове путеве и изучавали: са *Лашијем* злочин политички и финансијски, са *Фераром* и *Тарновском* жену злочинца и проституцију, са *Белестринијем* детоубиство, са *Феријем* убиство, са *Сигелом* злочин масе, са *Маром* и *Дрилом* дечји криминалитет, са *Серџијем*, *Де Санктисом*, *Паолом Ломброзо* и другим литерарну критику и естетику.

Истина је цела, да је старо дрво изложено квару времена, и да маховина већ почиње да покрива његову храпаву кору, али на његовом стаблу, које ће и после смрти остати плодно, избијају већ нове гране, које ће бити и снажније и лиснатије од старих. Ове нове гране, то сте ви, моје драге кћери, ви, моји пријатељи и моји ученици, сви ви, моји драги другови, који дођосте овде из далека да браните једну идеју. Ваша енергија храбри ме више но тридесетогодишњи напори за ово дело. Идеја, коју ми заступамо расте из дана у дан — она никад неће умрети.*)

*) Говор Ломброзов приликом отварања VI. међународног конгреса за криминалну антропологију, који је одржан у Турину између 28. априла до 3. маја тек. године.

ПОУКЕ И УПУТИ

Пресуда средске власти, изречена на основу § 11. механске уредбе, којом је поред казне одлучено и о забрани упражњавања механске радње, није извршна према §§ 15. и 16. полицијске уредбе.

Миладин М., трговац и пољопривредник из Кијева, упражњавао је у својој згради у Кијеву механску радњу. Узет на одговор, и упитан на основу каквог одобрења упражњава механску радњу, он је изјавио: да има привремено механско право за обављање механске радње у својој згради, но да га је затурио и не може да нађе, и за доказ овога позвао се на акт начелника среза крагујевачког Бр. 9938/1891. год., а за тим и наређење исте власти Бр. 10871., по коме му је остављено право да за две године обавља механску радњу у својој згради, и за то време да подигне прописну зграду.

Али пошто за све ово није поднео никакав оригиналан документ, из кога би се могла оценити истинитост његових навода, и пошто није хтео поднети ни привремено месно механско право, да би се видело да му није протекао рок, дат му за подизање нове механе, већ се само позвао на акт Бр. 9938/1891. год., у коме није прецизно одређено, за које време има да подигне механу, — то је начелник среза крагујевачког, налазећи да је он овим ишао само на обману власти, како би у својој згради могао још за неко време обављати механску радњу, решењем Бр. 9185/904. год., а на основу § 28. и 29. механске уредбе, одлучио да му се забрани даље упражњавање механске радње у згради у Кијеву, све дотле, док не поднесе месно механско право, по коме му је одобрено, да у овој његовој згради може отпављати механску радњу.

Ово решење, по изјављеној жалби, поништило је начелство округа крагујевачког, с тога, што средска власт није узела у призрање жалиоачеву изјаву, у којој се позвао на акт средске власти Бр. 9938/1891. год., којим је извештен суд општине кијевске, да је Министар Унутрашњих Дела претписом ПБр. 9294/1891. год., одобрио жалиоцу Миладину привремено упражњавање механске радње у његовој згради све дотле, док неко не би тражио и добио право за подизање механске зграде по плану, а у исто време јављено суду, да је жалиоцу Миладину дато засебно решење о овом одобрењу, према чему не стоји, да он бесправно у својој згради упражњава механску радњу за то, што на захтев власти није могао одмах показати оригинално одобрење, које може свакад добити у овереном препису од Министарства Унутрашњих Дела.

Усвојивши ове примедбе, средска власт је, по учињеном дослеђењу, нашла:

1) да је извештем суда општине кијевске од 5. августа 1904. године Бр. 1966 утврђено, како је Миладин добио привремено месно механско право на ону зграду, коју ју је продао за школу кијевску, и да нема право на ону зграду, где сада обавља механску радњу.

2) да одбрани његовој: да он има право механисања на ону зграду, где сада обавља ову радњу, и да је то оно право, које помиње, — нема места, пошто се извештем суда општине кијевске противно утврђује.

С тога је средска власт, на основу § 28. и 29. механске уредбе, решењем Бр. 10714/904. год. одлучила, да му се ова радња забрани у овој згради и да се ова зграда затвори, чим решење постане извршно.

Ово решење одобрило је начелство окружно, али га је Министар Унутрашњих Дела поништио из ових разлога: што је начелник средски погрешно засновао своје решење на §§ 28. и 29. уредбе о механамма и кафанама, јер се ови законски прописи односе на оне зграде механске, које је тај закон затекао, а не и на оне, које су на недозвољен начин за механе употребљене, пошто је за овакве случајеве прописана казна у § 11. исте уредбе, те је жалитеља Миладина, кад упражњава механску радњу у другој згради, а не у оној, за коју је добио одобрење, а која је у недозвољеној близини школе — § 5. поменуте уредбе — требало оудити и на казну по § 11. те уредбе.

Усвајајући ове примедбе, начелник средски поново је размотрио овај предмет и нашао:

а) да се из извештаја суда општине кијевске од 5. августа 1904. год. Бр. 1966 види, да је Миладин добио привремено право на зграду, коју је продао општини кијевској за школу;

б) да Миладин није поднео дозволу за упражњавање механске радње у овој згради, у којој сада исту обавља, и

в) да је ово дело кажњиво по § 11. механске уредбе.

Са ових разлога, средска власт га је пресудом Бр. 10732/905. год. казнила са 25 динара и забранила му ову радњу.

Ову пресуду, на основу чл. 11. закона о уређењу округа и срезова, одобрило је начелство окружно решењем од 20. јануара 1905. године Бр. 26843. Противу овог решења начелства, Миладин је изјавио жалбу Министру Унутрашњих Дела. Начелство, налазећи да је по § 15. и 16. полицијске уредбе његово решење Бр. 26842 извршно и да противу истог нема места жалби, решењем својим Бр. 4892 одбацило је жалбу као неумесну.

Ово решење начелства одобрио је Министар Унутрашњих Дела својим решењем од 28. марта 1906. године ПБр. 7609.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да ожалбено решење министрово не одговара закону са ових разлога.

Као што се види из акта, начелник среза крагујевачког пресудом од 13. октобра 1905. године Бр. 10732 осудио је жалиоца са 25 динара казне, и да му се забрани механска радња, коју је привремено добио, и ту је пресуду одобрило начелство округа крагујевачког решењем од 20. јануара 1906. године Бр. 26843, на основу чл. 11. закона о уређењу округа и срезова.

Према томе, начелство решењем од 18. марта 1906. године Бр. 4892 није могло одбацити жалбу жалиоца, коју је изјавио противу решења Бр. 26843, оглашујући то решење за извршно, према §§ 15. и 16. полицијске уредбе, а ни Министар није могао одобрити то решење, решењем својим Бр. 6709. Жалба се није могла одбацити с тога, што пресуда Бр. 10732 не гласи само на казну, него и на забрану механске радње, и што начелство није одобрило ту пресуду на основу §§ 15. и 16. полицијске уредбе, него на основу чл. 11. закона о уређењу округа и срезова, а таква решења подлеже жалби.

Са наведенога, Државни Савет је нашао, да је Министар неисправно одобрио решење начелства Бр. 4892, него је требало, да се упусти у разматрање овога предмета по жалби жалиоца, у толико пре, што је овај предмет по жалби жалиоца већ једном био на разматрању код њега, и он је решење начелства од 8. марта 1905. године Бр. 21783/904. поништио својим решењем од 30. јула 1905. године Бр. 18955.

Ове примедбе саветске усвојио је Министар Унутрашњих Дела.

Одлука Државног Савета од 6. октобра 1906. године Бр. 6674.

Окружни посланик не може остати посланик, кад се после, пошто му је оглашен избор за правилан, сазна, да није могао бити биран по чл. 53. в. закона о општинама.

Окружна скупштина округа моравског на другом свом састанку, држаном 20. септембра 1906. године, донела је одлуку, да посланик И. Ђ. пошто је осуђиван за горосечу са 10 дана затвора; нема више услова да буде окружни посланик.

Начелник окружни, примивши ову одлуку, нашао је да иста не одговара закону из ових разлога:

1. што и ако је посланик И. Ђ. осуђиван судски за горосечу, он није осуђен за преступ из користољубља, који за собом повлачи губитак грађанске части, те да би му ово могло сметати да буде посланик.

2. што је чл. 53. в. закона о општинама предвидео случај, да неко не може бити часник општински, ако учини злочин или преступ из користољубља, који се казни по општем кривичном закону, а не по неком специјалном закону, као у овом случају по закону о шумама.

Ну баш и да би се узело, да је он учинио преступ из користољубља, ипак то не би могло да буде разлог да изгуби мандат, јер се пропис чл. 53. в. закона о општинама датира од 3. децембра 1905. год. а међутим И. Ђ. је постао послаником још 20. септембра исте године, дакле пре, и његово већ стечено право доцнијим законским прописом не може да се окрњи.

3. Што је посланик И. Ђ. у овој години изабран и за председника општинског, па је поред осталих навода у жалби на његов избор истицано и то, да је осуђиван

за горосечу, али је Државни Савет узео, да тај навод не би могао да буде разлог за поништај овог избора.

С тога је окружни начелник, налазећи да је одлука неправилна, на основу чл. 14. закона о уређењу округа и срезова, задржао исту од извршења својим решењем.

Министар Унутрашњих Дела нашао је, да је решење окружног начелника правилно, јер је Илија изабран и признат за окружног посланика пре измена и допуна у закону о општинама од 3. децембра 1905. године (чл. 53. в.) па је с тога писмом својим од 25. септембра 1906. године ПМ 20371 у смислу чл. 14. зак. о уређ. окр. и срез. послао сва акта овог предмета на решење Државног Савету.

Државни Савет нашао је: да има двојких узрока за поништај избора: формалних у погледу изборне радње, и материјалних који у опште утврђују ко може бити биран за посланика. И док се за формалне повреде закона може ништити избор само приликом разматрања изборне радње, материјална повреда у свако доба, чим се утврди, чини избор ништавним.

Али како у овом случају посланик Илија није био осуђен за дело, које предвиђа чл. 53. в. закона о општинама, то је Државни Савет, на основу чл. 14. закона о уређењу округа и срезова, поништио одлуку окружне Скупштине као противну закону.

Одлука Државног Савета од 6. октобра 1906. године № 6659. М. В.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине божевачке, актом својим од 29. септембра ове год. Бр. 2503, пита:

1. „Кад један гређанин тужи 2—3 или више лица, једном тужбом, за иступно дело, да ли тада треба да плати таксу по 2 дин. за сваког туженог засебно, или свега за тужбу 2 динара, и шта бива ако треба да плати за сваког засебно, па он то неће да учини?“

2. да ли лице, које израђује у својој кући лонце, крчаге и т. слично, може продавати ту своју израђевину пијачним даном у варошици на пијаци, пошто је ово варошица, и

3. кад општински или који други службеник, одређен за извршење пресуда, не изврши на време пресуду иступне природе, изречену на новчану казну, и она застари према осуђеном, да ли је тада извршитељ дужан да накнади каси ону суму, која је пресудом била досуђена или не?“

— На ово питање одговарамо:

1. Ако 2—3 или више грађана учине заједнички једно иступно дело према извесном лицу, па их ово лице тужи једном тужбом, онда оно плаћа свега 2 дин. таксе, пошто је једно дело. Ако ли је, пак, свако од ових лица учинило самостално иступно дело према тужиоцу, па он само сва лица

обухватио једном тужбом, онда он плаћа по 2 дин. таксе онолико пута, колико засебних дела има.

Такса се, дакле, одређује према броју дела (напомена под 2 код т. 227. зак. о таксама).

Ако неко неће да плати таксу више од 2 дин. а требао је да плати више, онда треба применити чл. 9. зак. о таксама;

2. израда грнчарије долази у ред заната, који су предвиђени еснафском уредбом, и постављени услови, под којима се овај занат може радити.

Према томе, ако су лица, која ову грнчарију израђују, добила мајсторско право, и по том праву раде, онда се њима не може забранити да израђевине свога заната продају у својим радњама или кућама, или чак и на пијаци, ако у месту нема мајстора који држе сталне дућане са истоветном робом. Ако ових последњих има, и они своју робу не износе на пијаци, онда и они први не би могли тамо продавати своје израђевине. Наравно, да овде треба водити рачуна и о наређењима закона о панађурима и пијачним данима; и

3. Одговорност за неизвршење пресуда двојака је.

Тако, ако је застарелост пресуде намерно допуштена, онда би казна била из § 128. крив. зак.; а, ако би се то догодило случајно и под околностима које не би истицале казнену одговорност по поменутој законској одредби, онда би дотично лице одговарало административно-дисциплински.

Уз ову осуду, одговорно лице могло би бити осуђено и на накнаду новчане казне, која је застарелост изгубљена, обухватајући ову накнаду увек одлуком, којом се расправља његова одговорност, и пружајући увек могућност употребе правних средстава.

II.

Суд општине биетричке, актом својим од 7. октобра ове год. Бр. 1089, пита:

„Пресудом овога суда од 18. јуна ове године Бр. 691, осуђено је извесно лице на 15 дана затвора за дело из § 357. т. 2. кривичнога закона.

Пресуда ова одобрена је одлуком првостепеног суда од 22. јуна ове године Бр. 31958, и ова одлука саопштена је осуђеном 27. јуна ове год.

По овој пресуди осуђени није одмах стављен у затвор, јер је по саопштењу одмах отумарао незнано где.

Расписима својим од 10. септ. Бр. 1099 и од 22. истога м-ца Бр. 1048, суд је тражио осуђеног да га казни подвргне, али га није могао пронаћи све до 6. октобра.

Тога дана суд је додао осуђеног, али га није ставио у затвор, јер не зна да ли је пресуда застарила или не?

Моли се уредништво за што скорје обавештење: да ли је пресуда, којом је дотични осуђен, застарила или не, и имали за ову застарелост какве одговорности, пошто је суд трагао за осуђеним, па се није могао пронаћи.

— На ово питање одговарамо:

Иступне пресуде застаревају за оно исто време, за које застарева и само ис-

тупљење, за које је кривац осуђен, дакле за три месеца, § 396. крив. закона.

Ако осуђени, о коме је овде реч, није био у рукама власти, и одатле побегао, него је био у слободи и отумарао, па за три месеца није провађен (од 27. јуна до 6. октобра) онда је према њему пресуда застарила и сада се не може и не сме извршивати.

Ако се утврди, да је неко од органа општинских нарочито помогао, да се осуђени уклони од издржавања осуда, онда би према њему требало предузети законске мере, као што је у одговору под I. изнесено.

III.

Суд општине брековачке, актом својим од 9. октобра ове год. Бр. 1300, пита:

„Пресудом суда бивше општине бјелушке, од 30. децембра 1897. год. Бр. 157, осуђен је Павле Ђорђевић, из Бјелуше, да се закуне, како није као бивши кмет примио од председника А. Лазаревића 24 дин. наплаћених од Уроша Матовића, за рачун Живана Гордића, па да ту суму не плати, а ако се не закуне да је дужан платити је.

Од дана изречене пресуде, па за шест месеци и 28 дана, Павле није положио заклетву по пресуди, нити је изјавио да се неће заклету, а тога је дана умро.

Сада Гордић тражи наплату по пресуди, а наследници Павлови не пристају да плате осуду.

Моли се уредништво за објашњење: да ли се сматра да је Павле положио заклетву у смислу § 276. грађ. суд. пост., или треба његови наследници да плате 24 динара по пресуди?“

— На ово питање одговарамо:

Ако се пок. Павле није жалио на пресуду, којом му је заклетва досуђена, у колико би оваквој жалби у опште било места, кад се спор расправља главном заклетвом, а међутим, у току спора изјавио је да се хоће заклету, онда се услед његове смрти, сматра да је заклетву положио у смислу § 276. грађ. суд. пост. па се, према томе, од његових наследника не може ништа наплаћивати.

IV.

Суд општине прѣловачке, актом својим од 12. октобра ове год., пита:

„Моли се уредништво да у свом листу објасни: да ли за пензионисање председника: Касационог, Апелационога и Првостепених судова, као и судија Касационог и Апелационог суда, важи чл. 11. закона о судијама од 11. јануара 1901. год. или чл. 157. Устава од 5. јуна 1903. год. и зашто?“

— На ово питање одговарамо:

Отварајући рубрику „Поуке и обавештења“, уредништво је имало намеру да послужи истинским потребама општинских судова и оних државних и општинских службеника, који држе и читају „Полицијски Гласник“, и да даје обавештења само по оним питањима, која су у нераздвајој вези са њиховом службом и пословима у овој.

Како питање, које је постављено од стране суда општ. прѣиловачке, не стоји ни у каквој вези са пословима, које он врши, то му се, по постављеном правилу, не може ни одговор дати, тим пре, што се баш сада то питање третира у дневној штампи, па суд може задовољити своју радозналост и тим путем.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Убиство зликовца Ненадића. Као што смо већ јавили у прошлом броју, један од наших најопаснијих и најдрскијих зликоваца, читаоцима добро познати Спасоје Ненадић, убијен је 28. прошлог месеца у селу Гостиници, среза ужичког, захваљујући уменности и ревности полицијских чиновника и пожртвовању жандарма.

Према званичном извештају начелника среза ужичког од 3. тек. м-ца Бр. 10254, цела ствар овако је текла:

24. прошлог месеца дошла је у Ужице Љубица, тетка Спасојева из Љубања, из кога је места и Спасоје, и позвала Ружу, жену његовог брата Страхине на састанак са Спасојем али ова, бојећи се да је Спасоје не убије, не смеде ићи, већ ствар достави окружном начелству. Одмах је кренута потера за зликовцем, али без успеха. Утврдило се само то, да је он доцна био у Љубањама.

Сутра дан т. ј. 25. пр. м-ца предстала је начелнику среза ужичког г. Петру Чађевићу ова иста Љубица и саопштила му, да је Спасоје долазио код ње ноћу између 23. и 24. пр. м-ца, и том приликом молио је: да му да хлеба, опере кошуље и позове снаху Ружу. Саветовала му је, вели, да се преда властима, јер ће »робом икад али гробом никад«, ну он је није хтео послушати, већ је, напротив, тврдио, да се жив нипошто неће предавати. На питање г. Чађевића где је Спасоје, Љубица је одговорила да не зна, али је обећала да ће га потражити и поново молити »да лудо не губи главу«, т. ј. да се преда.

Чим је Љубица изишла из канцеларије, послат је за њом један званичник дамотри где ће ићи и с ким ће се састати.

Пошто је купила хлеба у једној пекарници Љубица се, уместо да иде кући у Љубање, упути сасвим противним правцем — ка селу Буару. Поводом овога одмах је кренута потера и извршен претрес сумњивих кућа у овом селу, али без резултата. Једино што је нађена Љубица у кући једног рођака Спасојевог, који је био негде ван куће, по свој прилици са Спасојем. Претрес је поново извршен и преко ноћи, али опет без успеха.

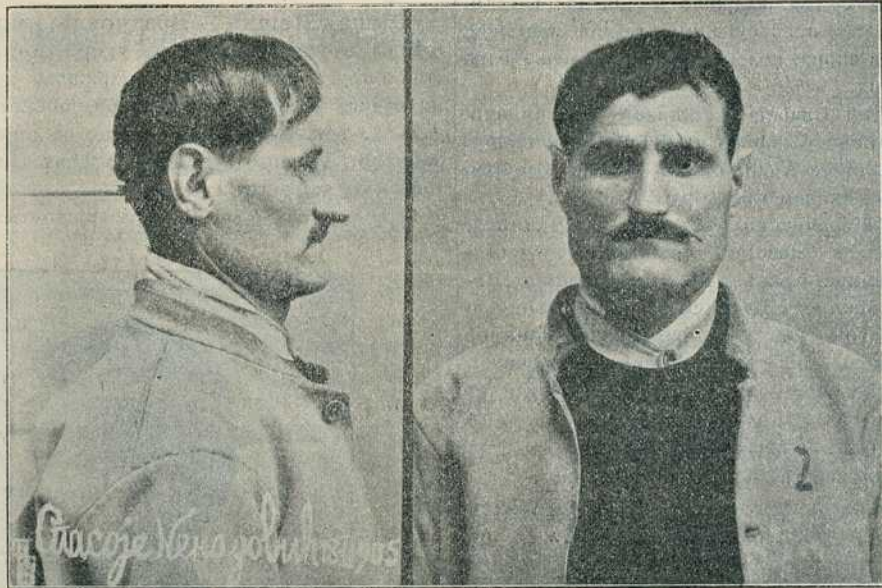
Пошто се тачно сазнало за места у којима се Спасоје креће, као и за људе који га примају и скањају, прекинуте су привидно потере и опозване страже, али су жандарми и служитељи тајно назили на кућу Љубичину у Љубањама.

На дан 28. прошлог месеца јавио се г. Чађевићу Драгојло Познановић, воденичар из Гостинице и саопштио му, да је ноћу између 26. и 27. пр. м-ца дошао у његову воденицу један непознат човек, наоружан великим пригорским

револвером, и натерао га да из ватре извади упола печену погачу, јер је био много гладан. Убрзо за овим непознатим човеком дошао је у воденицу и Божидар Максимовић, из Гостинице, такође наоружан великим пригорским револвером, па док је, вели, онај непознати јео и одмарао се у воденичној собици, докле је Максимовић седео у воденици и чувао стражу. При поласку, око пола ноћи, Максимовић је повалио метке из свог револвера и дао их оном непознатом човеку. Овог непознатог човека Драгутин је одмах позвао у фотографији Спасојевој, коју му је г. Чађевић показао.

врата, жандармеријски каплар Милутин Ковачевић и редов Владимир Старчевић отворе сами врата и улете у кућу, где затекну оца Божидаровог Андреју и једну девојку, обоје веома уснахирене. У овом истом моменту жандарми околу куће привикаше: »Стој пуцају«, услед чега Ковачевић и Старчевић излете напоље и смотре једног човека где трчи низ брдо и пуца на жандарме, који га вијаху. Одмах се и они придруже друговима и појуре за бегунцем, у коме лако упознаше зликовца Спасоја.

Пошто се зликовац на неколико позива није хтео предати, већ је, шта више, обранио

Овог истог дана предстао је г. Чађевићу и Благоје Познановић, сопственик воденице о којој је реч, и жаоше му се да му је из воденице украдена, оне исте ноћи када су у њој били Спасоје и Божидар, чантра са 50 динара.

доста тешко жандарма Старчевића, то жандарми опаде плотуном и на месту га убију.

Било је сасвим природно, што је на овај начин завршио живот један од најопаснијих зликоваца, који је, и ако му нема више од 30

Страхина

Љубица

Милица

Пошто је још утврђено, да је Божидар Максимовић добар пријатељ и побратим Спасојев, и да је у једној његовој кући, удаљеној од села, у којој нико не станује, опажена ватра, послато је у Гостиницу пет жандарма са наредбом, да по сумњивим кућама, а нарочито код Максимовића, потраже Спасоја.

Кад су ови жандарми стигли у Гостиницу, око 9 часова у вече, наиђу прво на кућу Максимовића, окоме је и позову домаћина да отвори врата. Чим се сазнало да су жандарми пред кућом, светлост унутра изненадно је угуљена, што је још више појачало сумњу жандарма, да је Спасоје у кући. Са овог разлога, а пошто угуљени нису никако хтели отворити

година, већ три пута осуђиван на робију: први пут на пет, други пут на двадесет а трећи пут на петнаест година, и који би, несумњиво, постао један од најопаснијих хајдука, да је само могао опстати до пролећа — док гора не олиста.

Да сада вођеном истрагом утврђено је, да је Спасоје хтео пошто пото прећи у Турску на зимовник, а у пролеће вратити се у Србију и хајдуковати.

Није без интереса поменути, да је цела Спасојева фамилија сам лопов и зликовац.

Отац му Јован био је два пут на робију због крађе, а мати Милица је осуђена ове године по други пут на робију, опет због крађе. Док је издржавала прву осуду родила је Стра-

хињу, који је до сада већ два пута осуђиван на робију: једном због разбојништва а други пут због крађе. И сама тетка Љубица била је ове године под судом због крађе стоке, али је ослобођена из недостатка доказа. Све ово, у осталом, може се врло лако закључити и из њихових фотографија, које износимо у данашњем броју, и које би криминалном антропологу могле послужити као богат материјал за студирање рођених злочинаца.

Огрешили би се о дужност кад не би овако јавно констатовали, да је убијени Спасоје осуђен на двадесето-годишњу робију у год. 1896. и да је са суде пуштен 23. фебруара прошле године. Од 20 год. издржао је, дакле свега 9. Наше казнено правосудје има ваздан мана, али му је, нема спора, колективно помпловање једна од највећих.

Побратим Спасојев Божић Максимовић, који је такође осуђиван на робију, ухапшен је заједно са опем Андријом, и суд је одобрио решење о њиховом притвору.

Поред Ковачевића и Старчевића, у последњој потери за Спасојем учествовали су још и ови жандарми: Аранђел Микић, Владимир Николић и Маринко Вучићевић. Последњи је и опасан Спасоја, кад је скочио кроз прозор куће Максимовића, док су Ковачевић и Старчевић били у кући. Сви они, у осталом, вршили су ревносно и савесно своју дужност, и ми их зато овако јавно похваљујемо. Желети је, да се на њих угледају и остали им другови.

Брата Спасојевог Страхину који је, као што је познато, заједно са Спасојем побегао 5. пр. м-ца, пошто су претходно разоружали жандарма спроводника на „Дубоком“ и отели му оружје, ухватио је 12. пр. м-ца г. Радослав Максимовић, порезник из Вајева, приликом купљена порезе у општини лозничкој, среза вајевског. Код њега је, приликом претреса, пађен и отети жандармов револвер.

ПОТЕРЕ

Милутин Дамњановић, бив. слуга и писар Београдске Заложне Банке, 2. ов. м-ца побегао је незнано куда са 3190 дин. банчиног

повца. Милутин је стар 34 год., средњег раста, богињав у лицу, очију граорастих, косе црне, бркова смеђих, а браде смеђе и шпичасте. —

Препоручује се свима полицијским и општинским властима да Милутина живо потраже и пронађеног стражарно спроведу Управи гр. Београда с позивом на Бр. 41533.

Стеван — Милан — Јовановић, циганин, из Рибара, среза мачванског, који је одговарао код начелника среза посаво-тамнавског због крађе коња, 6 тек. м-ца у вече побегао је из среског дворшпта. Стеван је стар 19—20 год., повисок, сувоњав, лица дугуљастог, очију великих и буљавих, обрва састављених. Треба га озбиљно потражити, и пронађеног спровести среском начелнику у Владимирце с позивом на денешу Бр. 12611. УБр. 41390.

Душан Пешић — Брановић, коцкар, родом из Крушевца, који је у притвору начелства округа крушевачког издржавао досуђену му судску осуду, због преваре, побегао је са рада 3. тек. м-ца, и до данас се није могао пронаћи. Душан је један од млађих али у исто доба и од највештијих вапшарских коцкара, стар је 18 год., стага је средњег, развијености обичне,

очију смеђих, косе отворено-плаве, на десној руци, за 3 см. више корена шаке, има белегу од опекотине, облика округла, у величини петпарца. Као и већина вапшарских коцкара, тако је и Душан у оделу од црног сукна, са шубаром или шајкачом на глави. Треба га најенергичније потражити и пронађеног стражарно спровести начелнику округа крушевачког с позивом на денешу Бр. 9850. УБр. 41116.

Непознати крађивци поћу између 29. и 30. пр. м-ца провукли су се кроз прозор у собу Тасе Јовановића, зем. из Црквице, па су затим изваили шип на вратима друге собе и из ње украли ове ствари: двадесет аршина клошне, две нове кошуље мушке, два пара чарапа, двоје тканице, огрицу од 30 комада цванцика и талира и један фес детињи са низом од талира и цванцика. Нека све полицијске и општинске власти најживље потраже крађивце и крадене ствари, и у случају проналаска о томе известе начелника среза лесковачког с позивом на акт Бр. 22542.

Непознато лице поћу између 28. и 29. пр. м-ца, разбило је прозор на судници општине мрштанске, ушло у судницу и из исте украдо две пушке модела 1880. год., серије

Бр. 5816. и 8957. Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ову крађу. Акт начелника среза лесковачког Бр. 23518.

Крађе стоке. Поћу између 3. и 4. овог месеца непознати лопови украли су Милоју Јовановићу, теж. из Вољавче 12 брава оваца, од којих су 9 беле и 3 црне. Делеша начелника среза беличког Бр. 19474.

Поћу између 13. и 14. пр. м-ца непознати крађивци украли су две овце Марину Криторовићу, теж. из Јабуковца.

Поћу између 13. и 14. пр. м-ца непознати крађивци украли су Ђорђу Чорчоку, теж. из Уровице 14 оваца, од којих су 5 црне и 9 беле.

Поћу између 29. и 30. пр. м-ца непознати лопови украли су Маринку Лекићу, теж. из Уровице 8 маторих оваца и 3 летошња јагњета, од којих су 2 овце и 1 јагње црни а остале беле.

Даћу 28 пр. м-ца непознати лопови украли су са паше једно ждребе г. Драгољубу Михаји-

ловићу, учитељу из Брзе-Паланке. Ждребе је маторо 1 годину и 8 месеци, лаке црвене, без других знакова. Акт начелника среза брзо-паланачког Бр. 9943., 9906., 10411 и 10527.

ТРАЖИ СЕ

Владимира Станковића — Стошића, из Београда, тражи кварт савамалски Управе гр. Београда актом Бр. 12998. Пронађеног Владимира треба стражарно спровести Управи, или поменутом кварту.

СКРЕЂЕ СЕ ПАЖЊА

Код Пауна Павловића и Здравка Јовановића, земљоделаца из Раманца, среза млавског, пађена су два украдена коња: један лаке зеленкасте, стар 6 год., са жигом «О» на врату, без роваша, а други лаке врне, матор 10 год., такође са жигом «О» и белом белегом од колана на предњем трупу. Нека полицијске и општинске власти потраже сајбије ових пађених коња и упуте их начелнику среза млавског с позивом на денешу Бр. 21365.